

Ruxandra-Victoria Paraschiv

**PSIHOLOGIE EXPERIMENTALĂ.
TEORIE ȘI APLICAȚII**

EDITURA UNIVERSITĂȚII „TITU MAIORESCU”
BUCUREȘTI 2020

Asist. univ. dr.

RUXANDRA-VICTORIA PARASCHIV

**PSIHOLOGIE EXPERIMENTALĂ.
TEORIE ȘI APLICAȚII**

EDITURA UNIVERSITĂȚII "TITU MAIORESCU"

București 2020

Referenți științifici:

Academician Prof.univ.dr. Alexandru SURDU

Prof.univ.dr. Viorel Iulian TĂNASE

Copyright©2020 Editura Universității „Titu Maiorescu”

Editură recunoscută C.N.C.S.I.S.

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii și autorului. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă indiferent prin ce formă, fără acordul prealabil scris al autorului.

Editura Universității „Titu Maiorescu”

tel.: 021.330.10.50; fax: 021.311.22.97; www.utm.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PARASCHIV, RUXANDRA-VICTORIA

Psihologie experimentală : teorie și aplicații / asist. univ. dr. Ruxandra-Victoria

Paraschiv. - București : Editura Universității Titu Maiorescu, 2020

Conține bibliografie

ISBN 978-606-767-079-0

159.9

C U P R I N S

PREFAȚĂ	9
----------------------	---

CAPITOLUL 1

ELEMENTE DE METODOLOGIA CERCETĂRII

1.1 INTRODUCERE.....	15
1.2 CERCETARE CANTITATIVĂ ȘI CALITATIVĂ.....	17
1.3 „METODE” ȘI „MODELE”.....	22
1.4 METODE DE CERCETARE.....	23
1.4.1 Metode de cercetare de bază.....	23
1.4.2 Măsurări fiziologice.....	25
1.5 PROIECTE DE CERCETARE DE BAZĂ.....	27
1.6 PROIECTE DE CERCETARE: VARIAȚII.....	35
1.6.1 Încrederea în rezultatele cercetării.....	35
1.6.2 Șobolani și studenți.....	36
1.6.3 Fiabilitate și valabilitate.....	37
1.6.4 Rețineți trei puncte suplimentare.....	38
1.7 EVOLUȚIE.....	40

CAPITOLUL 2

ȘTIINȚA PSIHOLOGIEI

2.1 ÎNȚELEGEREA ȘTIINȚEI.....	41
2.1.1 Definiția științei.....	41
2.1.2 Caracteristicile științei.....	42
2.1.3 Știință și pseudostiință.....	44
2.2 CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ÎN PSIHOLOGIE.....	46
2.2.1 Un model de cercetare științifică în psihologie.....	46

2.2.2 Autorii cercetărilor științifice în psihologie.....	48
2.2.3 Scopurile mai largi ale cercetării științifice în psihologie.....	49
2.3 ȘTIINȚĂ ȘI BUN SIMȚ.....	50
2.3.1 Cât de important este bunul simț.....	51
2.3.2 Cum putem greși atât de mult.....	51
2.4 ȘTIINȚĂ ȘI PRACTICĂ CLINICĂ.....	54

CAPITOLUL 3

NATURA EXPLICAȚIEI ȘTIINȚIFICE

3.1 INTRODUCERE.....	57
3.2 INDUCȚIE ȘI DEDUCȚIE.....	61
3.3 DE LA TEORIE LA IPOTEZĂ.....	66
3.4 EVALUAREA TEORIILOR.....	69
3.5 VULPEA ȘI ARICIUL ÎN TEORIA PSIHOLOGICĂ.....	74
3.6 ȘTIINȚA PSIHOLOGIEI.....	75
3.7 PSIHOLOGIA ȘI LUMEA REALĂ.....	76
3.8 BIG DATA ȘI MACHINE LEARNING.....	81
3.8.1 Fenomenul Big Data.....	81
3.8.2 Importanța Big Data.....	83
3.8.3 Metode de învățare automată (ML) și psihologia computațională.....	84
3.8.3.1 Prezentare generală.....	84
3.8.3.2 Machine Learning în psihologie.....	85
3.9 CONCLUZII.....	85

CAPITOLUL 4

CERCETAREA ÎN PSIHLOGIE

4.1 INTRODUCERE.....	87
4.2 CONCEPTE DE BAZĂ.....	87
4.2.1 Variabile.....	88
4.2.2 Eșantionare și măsurare.....	88
4.2.3 Relații statistice între variabile.....	89
4.2.4 Diferențe între grupuri.....	90
4.2.5 Corelații între variabilele cantitative.....	91
4.3 GENERAREA DE ÎNTREBĂRI BUNE DE CERCETARE.....	96
4.3.1 Obiective de învățare.....	96
4.3.2 Găsirea inspirației.....	97
4.3.3 Evaluarea întrebărilor de cercetare.....	100
4.3.3.1 Interes.....	100
4.3.3.2 Fezabilitate.....	102
4.3.4 Exercițiu.....	103
4.4 REVIZUIREA LITERATURII DE CERCETARE.....	103
4.4.1 Obiective de învățare.....	103
4.4.2 Literatura de cercetare.....	104
4.4.3 Jurnale profesionale.....	104
4.4.4 Cărți științifice.....	106
4.4.5 Strategii de căutare a literaturii.....	106
4.4.6 Utilizarea altor tehnici de căutare.....	107

CAPITOLUL 5

CERCETAREA EXPERIMENTALĂ

5.1 CONCEPTE DE BAZĂ ALE EXPERIMENTULUI.....	112
5.1.1 Obiective de învățare.....	112
5.1.1.1 Ce este un experiment?.....	113

5.1.1.2 Validitate internă.....	113
5.1.1.3 Validitate externă.....	114
5.1.1.4 Manipularea variabilei independente.....	116
5.1.1.5 Controlul variabilelor străine.....	117
5.1.1.6 Variabile străine „zgomot”.....	118
5.1.1.7 Variabile străine ca variabile confundate.....	119
5.2 PRINCIPALELE REZERVĂRI.....	121
5.3 PROIECTARE EXPERIMENTALĂ.....	121
5.3.1 Obiective de învățare.....	121
5.3.2 Experimente între subiecți.....	122
5.3.2.1 Atribuire aleatorie.....	122
5.3.3 Condiții de tratament și control.....	125
5.3.4 Puternicul placebo.....	127
5.3.5 Experimente în cadrul subiecților.....	128
5.3.5.1 Efecte de reportare și contrabalansare.....	128
5.3.5.2 Proiecte simultane în cadrul subiecților.....	130
5.3.6 Între subiecți sau în interiorul subiecților?.....	131
5.4 REALIZAREA DE EXPERIMENTE.....	132
5.4.1 Recrutarea participanților.....	133
5.4.2 Standardizarea procedurii.....	134
5.4.3 Păstrarea înregistrărilor.....	137
5.4.4 Testarea pilot.....	137

CAPITOLUL 6

COLECTAREA, STOCAREA SI PRELUCRAREA DATELOR EXPERIMENTALE

6.1 INTRODUCERE.....	139
6.2 METODA ANALOGIEI.....	142
6.3 ETAPELE DE MATURIZARE A ȘTIINȚELOR.....	143

6.4 CERCETAREA EXPERIMENTALĂ.....	143
6.5 CARACTERISTICILE EXPERIMENTULUI PSIHOLOGIC.....	144
6.6 IPOTEZA ȘI TESTAREA IPOTEZEI.....	144
6.7 VARIABILELE ȘI CONTROLUL VARIABILELOR.....	146
6.7.1 Tipuri de variabile.....	146
6.7.2 Controlul variabilelor.....	146
6.8 ORGANIZAREA EXPERIMENTULUI ȘI PLANUL EXPERIMENTAL.....	147
6.8.1 Operații și tipuri de erori.....	147
6.9 CLASIFICAREA EXPERIMENTELOR.....	148
6.10 RELAȚIILE DINTRE VARIABILE.....	151
6.10.1 Relații de cauzalitate.....	151
6.11RELAȚIILE DE CAUZALITATE ȘI TIPURI DE IPOTEZE.....	152
6.12 EXEMPLE DE RELAȚIILE DE CAUZALITATE.....	152
6.13 RELAȚII DE INTERACȚIUNE.....	153
6.14 CONCEPTUL DE CORELAȚIE.....	156
6.15 GRUPUL DE CONTROL ȘI VARIABILELE PARAZIT.....	158
6.16 EXPERIMENTUL SINCRON (SIMULTAN, PARALEL).....	158
6.17 EXPERIMENTUL DIACRON (SERIAL, SUCCESIV).....	158
6.18 VARIABILE PARAZIT VP.....	159
6.19 PLANURILE EXPERIMENTALE.....	159
6.20 TIPURI DE PLANURI EXPERIMENTALE.....	160

CAPITOLUL 7

MĂSURAREA ÎN PSIHLOGIE

7.1 INTRODUCERE.....	161
7.2 MĂSURAREA ÎN PSIHLOGIE.....	162
7.3 DEFINIȚIA STATISTICII.....	163
7.4 REPERE PRIVIND EVOLUȚIA STATISTICII.....	164

7.5 STATISTICĂ ȘI CALCULATORUL.....	165
7.6 COMPONENTELE STATISTICII.....	165
7.7 DEFINIȚII, CONCEPTE ȘI NOȚIUNI.....	166

CAPITOLUL 8

UTILIZAREA APLICAȚIEI SPSS ÎN PROCESAREA REZULTATELOR EXPERIMENTALE

8.1 INTRODUCERE.....	183
8.2 SPSS - PREZENTARE GENERALĂ.....	185
8.3 SPSS - PREZENTARE ȘI CARACTERISTICI.....	195
8.4 INTRODUCERE OUTPUT SPSS.....	203
8.5 ANALIZA STATISTICĂ CU SPSS.....	216
8.6 TUTORIAL PRIVIND ANALIZA STATISTICĂ.....	226
8.6.1 Statistica descriptivă.....	226
8.6.2 Reprezentarea grafică a variabilelor	227
8.6.3 Statistica inferențială. Testarea ipotezelor statistice.....	228
8.6.3.1 Teste parametrice.....	228
8.6.3.2 Teste neparametrice cu SPSS.....	229
8.6.3.3 Analiza de varianță unifactorială (one way ANOVA).....	231
8.6.3.4 Analiza de corelație.....	231
8.6.3.5 Regresia liniară.....	232
8.6.3.6 Analiza factorială.....	232
8.6.3.7 Analiza cluster.....	233
8.6.3.8 Analiza scalară.....	233
8.6.3.9 Analiza fidelității cu SPSS.....	234

CAPITOLUL 9

APLICAȚII

9.1 INFLUENȚA TEHNICILOR DE RELAXARE ASUPRA ANXIETĂȚII ȘI STRESULUI.....	235
9.2 STUDIUL EFECTELOR CYBERBULLYING-ULUI ASUPRA COMPORTAMENTULUI ADOLESCENȚILOR.....	245
9.3 STUDIU PRIVIND NARCISISMUL, ANXIETATEA ȘI DORINȚA DE REALIZARE A GENERAȚIEI MILLENIALS.....	256
BIBLIOGRAFIE.....	269